

Předmluva k prvnímu českému vydání (7)
Předmluva k druhému českému vydání (13)
Stručný obsah (21)
Předmluva (25)
Zkratky (31)

Úvod

1. Všeobecné předběžné úvahy (33)
2. Předběžné vědecko-teoretické poznámky (36)

*Požadavky Druhého vatikánského koncilu na úvodní kurs
Základů křesťanské víry (36)*

„Teologická encyklopedie“ v 19. století (37)

Adresát současné teologie (38)

Pluralismus v současné teologii a filozofii (40)

Ospravedlnění víry na „prvním stupni reflexe“ (42)

K obsahové koncepci tohoto úvodu (45)

3. K některým základním problémům teorie poznání (50)

*Ke vztahu věci a pojmu, původního sebevlastnění
a reflexe (50)*

Sebedanost subjektu v poznání (53)

Apriornost a zásadní otevřenost (55)

Transcendentální zkušenost (57)

Netematické vědění o Bohu (58)

První oddíl:

Posluchač zvěsti

1. Provázanost filozofie a teologie (63)

2. Člověk jako osoba a subjekt (65)

Personalita jako předpoklad křesťanské zvěsti (65)

Skrytost a ohroženost zkušenosti osoby (66)

Zvláštní povaha zkušenosti osoby (68)

3. Člověk jako bytost transcendence (73)

Předsažná struktura poznání (73)

Zkušenosti transcendence se lze vyhýbat (74)

Předsah k bytí (75)

Předsah konstituuje osobu (76)

4. Člověk jako bytost zodpovědnosti a svobody (78)

Svoboda není nějaká partikulární danost (78)

Konkrétní zprostředkovanost svobody (79)

*Odpovědnost a svoboda jako skutečnost transcendentální
zkušenosti (80)*

5. Otázka osobní existence jako otázka spásy (83)

*Teologické a antropologické východisko
k porozumění „spáse“ (83)*

Spása v dějinách (84)

6. Člověk jako predisponovaný (86)

Přítomnost tajemství (86)

Podmíněnost světem a dějinami (86)

Druhý oddíl:

Člověk před absolutním tajemstvím

1. Meditace o slově „Bůh“ (92)

Toto slovo existuje (92)

Co znamená slovo „Bůh“ (93)

Má toto slovo budoucnost? (94)

Skutečnost bez tohoto slova (95)

Slovo „Bůh“ zůstává (97)

Původní slovo, které nám bylo uloženo (98)

2. Poznání Boha (101)

Transcendentální a aposteriorní poznání Boha (101)

Různé způsoby poznání Boha a jejich vnitřní jednota (105)

Transcendentální poznání Boha jako zkušenost tajemství (108)

*Horizont transcendence jako to nekonečné, neohraničitelné
a nepojmenovatelné (112)*

Horizont transcendence jako „svaté tajemství“ (116)

Transcendentální zkušenost a skutečnost (118)

Pár poznámek k důkazům Boží existence (120)

3. Bůh jako osoba (124)

Analogický způsob, kterým se mluví o Bohu (124)

Bytí Boha jako osoby (126)

4. Vztah člověka k jeho transcendentnímu základu: stvořenost (130)

Stvořenost: Nikoli jednotlivý případ kauzálního vztahu (131)

*Stvořenost jako radikální odlišnost od Boha a radikální
závislost na Bohu (132)*

Radikální závislost na Bohu a pravá autonomie (133)

*Transcendentální zkušenost jako původní místo zkušenosti
stvořenosti (135)*

Zkušenost stvořenosti jako zrušení numinóznosti světa (136)

5. Postižitelnost Boha ve světě (137)

*Napětí mezi transcendentálním východiskem a dějinným
náboženstvím (137)*

*Bezprostřednost vůči Bohu jako zprostředkovaná
bezprostřednost (139)*

*Alternativa: „pietní vztah ke světu“ nebo opravdové
sebesdílení Boží (141)*

Boží jednání prostřednictvím druhotných příčin (143)

Třetí oddíl:

Člověk jako bytost radikálně ohrožená vinou

1. Téma a jeho obtíže (151)

Zastřenost této otázky pro dnešního člověka (151)

Kruh mezi zkušeností viny a zkušeností odpuštění (154)

2. Svoboda a odpovědnost člověka (155)

Svoboda se týká jednoho celku lidské existence (155)

Svoboda jako schopnost definitivně platného činu (156)

Transcendentální svoboda a její kategoriální objektivace (157)

3. Možnost rozhodnout se proti Bohu (160)

*Netematické „ano“ vůči Bohu nebo popření Boha v každém
skutku svobody (160)*

Horizont svobody jako její „předmět“ (161)

Možnost absolutního rozporu (162)

Svoboda říci Bohu „ano“ či „ne“ (163)

Skrytost rozhodnutí (164)
„Ano“ a „ne“ nejsou rovnocenné (165)
K výkladu eschatologických výpovědí (165)
Možnost hříchu jako trvalý existenciál (167)
Trvalá svrchovanost Boží (168)

4. „Dědičný hřích“ (170)

Spolusvět jako prostor uskutečnění svobody (170)
Existují objektivace cizí viny (171)
Původní a trvalé spoluurčení cizí vinou (172)
Křesťanské učení o „dědičném hříchu“ (173)
„Dědičný hřích“ a osobní vina (175)
„Dědičný hřích“ ve světle Božího sebesdílení (176)
K hermeneutice výroků Písma (178)
„Následky dědičného hříchu“ (178)

Čtvrtý oddíl:

Člověk jako událost Božího svobodného a odpouštějícího sebesdílení

1. Předběžné poznámky (184)

K pojmu „sebesdílení“ (184)
Východisko křesťanského poselství (184)

2. Co znamená „Boží sebesdílení“ (186)

Ospravedlňující milost a „visio beatifica“ (186)
Dvojí způsob sebesdílení Božího (187)
Boží sebesdílení a jeho trvalá tajemnost (187)
Dárce je sám darem (189)
Model formální kauzality (190)
*Boží sebesdílení vedoucí k bezprostřednímu poznání
a lásce (191)*
Absolutní nezaslouženost Božího sebesdílení (192)

Nezaslouženost neznamená vnějškovost (193)
Poznámky k učení církve (194)
Křesťanství jako náboženství bezprostřednosti vůči Bohu
v jeho sebesdílení (195)

3. Nabídka sebesdílení jako „nadpřirozený existenciál“ (197)

Výrok o Božím sebesdílení jako výrok ontologický (197)
Sebesdílení jako podmínka možnosti jeho přijetí (199)
Nadpřirozeně povýšená transcendentalita člověka (200)
Zkušenost milosti a její zastřenost (201)

4. K porozumění nauce o Trojici (206)

Problémy s pojmy (206)
Problematika „psychologické nauky o Trojici“ (207)
Trojice v „ekonomii“ spásy a dějinách spásy je Trojicí
imanentní (208)

Pátý oddíl:

Dějiny spásy a dějiny zjevení

1. Předběžné úvahy (213)

2. Dějinné zprostředkování transcendentality a transcendence (215)

Dějiny jako událost transcendence (215)

3. Dějiny spásy a dějiny zjevení jako koextenzivní s celými dějinami světa (219)

Dějiny spásy a dějiny světa (219)

Všeobecné dějiny spásy jsou zároveň dějinami zjevení (221)

Odůvodnění teze z údajů katolické dogmatiky (223)

Doplňující spekulativně-teologické odůvodnění (225)

*Kategoriální zprostředkování nadpřirozeně povýšené
transcendentality (228)*

4. O vztahu všeobecných transcendentálních
a kategoriálně-zvláštních dějin zjevení (231)

Esenciálně nezbytná historická sebeinterpretace

(nadpřirozeně-)transcendentální zkušenosti (231)

K pojmu kategoriálních a zvláštních dějin zjevení (233)

Možnost pravých dějin zjevení mimo Starý a Nový zákon (234)

Ježíš Kristus jako rozhodující kritérium (236)

Funkce nositelů zjevení (237)

*Orientace na univerzalitu ve zdařilých partikulárních
dějinách zjevení (240)*

5. Struktura faktických dějin zjevení (242)

„Prazjevení“ (242)

Je možné strukturovat celé dějiny zjevení? (244)

6. Souhrnně k pojmu zjevení (252)

„Přirozené“ zjevení a sebezjevení Boží ve vlastním smyslu (252)

Transcendentální aspekt zjevení (253)

Kategoriální, dějinná stránka zjevení (254)

Nepřekonatelný vrchol veškerého zjevení (257)

Šestý oddíl:

Ježíš Kristus

1. Christologie v rámci evolučního světového názoru (264)

Zdůvodnění a objasnění tématu (264)

Jednota všeho stvořeného (268)

Pojem „aktivní sebetranscendence“ (270)

Zacílenost dějin přírody a dějin ducha (274)

Postavení člověka ve vesmíru (275)
Postavení Ježíše Krista v evolučním obrazu světa (280)
K pojmu absolutního Spasitele (282)
Poznámky ke smyslu výpovědi o hypostatické unii (284)
Ke vztahu lidské transcendence a hypostatické unie (287)

2. K fenomenologii našeho vztahu k Ježíši Kristu (293)

Faktické chápání víry jako východisko (293)
Vztah k Ježíši Kristu jako absolutnímu Spasiteli (295)
Vztah k Ježíši Kristu se prokazuje sám sebou (296)

3. Transcendentální christologie (297)

Některé námitky (297)
Význam transcendentální christologie v naší době (298)
Předpoklady transcendentální christologie (298)
Vybudování transcendentální christologie (299)

4. Co znamená „Bůh se stal člověkem“? (304)

Problém „Božího vtělení“ (305)
„Slovo“ Boží (306)
Stal se „člověkem“ (307)
Může se Nezměnitelný něčím „stát“? (312)
„Slovo“ se stalo člověkem (316)
Člověk jako šifra Boží (318)
K významu a mezím dogmatických formulí (321)

5. K (teologicky chápaným) dějinám života a smrti předvelikonočního Ježíše (324)

a) Předběžné poznámky (324)
*Vztah předchozí transcendentální problematiky
k dějinné události (324)*
*Otázka ospravedlnitelnosti naší víry v Ježíše jako
Krista (325)*

Kruhová struktura poznání víry (326)
Dějinná dimenze křesťanské víry (328)
Problém univerzálního významu partikulárních
dějinných událostí (329)
Nevyhnutelný nesoulad mezi relativní dějinnou
jistotou a absolutní angažovaností (330)

b) Hermeneutické a fundamentálněteologické aspekty
problému dějinného poznání předvelikonočního Ježíše (332)
Dvě teze (332)
Křesťanská víra je odkázána na konkrétní Ježíšovy
dějiny (333)
O vzájemném vztahu předmětu víry a důvodu víry (335)
K pojmům „dějinný“, „dějiny spásy“ a „historický“ (338)
Víra prvních svědků a naše víra (339)
Spasitelné poznání je možné jen v angažovanosti ví-
ry (340)
Rozdíl mezi výpověďmi o předmětu víry
a výpověďmi odůvodňujícími víru (341)
Minimální dějinné předpoklady pro ortodoxní christologii,
které má poskytnout fundamentální teologie (344)

c) Empiricky konkrétní podoba Ježíšova života (345)
Zvláštní ráz našeho postupu (345)
Stručné shrnutí ve formě tezí (346)

d) K základnímu sebeporozumění předvelikonočního Ježíše (348)
Opravdu lidské sebeporozumění Ježíšovo (348)
Problém „očekávání blízkého příchodu“ (349)
Ježíšovo poselství o království Božím jako definitivní
zvěst spásy (350)
Spojitost Ježíšova poselství s jeho osobou (351)

e) Vztah předvelikonočního Ježíše k vlastnímu osudu a smrti (354)

f) Zázraky v Ježíšově životě a jejich
význam pro fundamentální teologii (355)

*Otázky týkající se významu Ježíšových zázraků
 pro náš vztah k němu ve víře (355)*
*Nauka učitelského úřadu církve a dnešní horizont
 chápání (356)*
Ke všeobecnému pojmu zázraku (358)
Zázraky a přírodní zákony (359)
Zázrak z hlediska vztahu Boha a světa (362)
Zázrak jako výzva (363)
*Různé zázraky Ježíšovy a jedinečný zázrak jeho
 zmrtvýchvstání (365)*

6. Teologie Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání (367)

- a) *Předběžná poznámka (367)*
- b) *Předpoklady k diskusi o zmrtvýchvstání (368)*
Jednota Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání (368)
Smysl „zmrtvýchvstání“ (369)
- c) *Transcendentální naděje na zmrtvýchvstání jako horizont
 zkušenosti Ježíšova zmrtvýchvstání (371)*
Souhrnná teze (371)
Vědění o vlastní smrti (372)
*Antropologické úvahy o smrti a o definitivnosti
 existence (373)*
Co znamená „další život“ a „věčnost“? (374)
*„Přirozená“ nebo „milostí daná“ zkušenost
 nesmrtelnosti? (376)*
- d) *K porozumění Ježíšovu zmrtvýchvstání (378)*
Víra v Ježíšovo zmrtvýchvstání jako jedinečný fakt (378)
*Jednota apoštolské a naší vlastní zkušenosti
 zmrtvýchvstání (378)*
- e) *Zkušenost zmrtvýchvstání u prvních učedníků (380)*

f) K původní teologii Ježíšova zmrtvýchvstání jako východisku pro christologii vůbec (383)

Potvrzení a přijetí Ježíšova nároku na to, že je absolutní Spasitel (384)

Východisko „pozdní“ novozákonní christologie (385)

g) K teologii Ježíšovy smrti z hlediska jeho zmrtvýchvstání (387)

Interpretace Ježíšovy smrti jako příčiny spásy (387)

Základ soteriologické interpretace Ježíšovy smrti (389)

7. Obsah, trvalá platnost a meze klasické christologie a soteriologie (391)

a) Obsah klasické christologie a soteriologie (391)

Předběžná poznámka (391)

Christologie učitelského úřadu církve (392)

Klasická soteriologie (394)

b) Oprávnění klasické nauky o vtělení (395)

c) Meze klasické christologie a soteriologie (396)

Problematika horizontu chápání (396)

Problematika formulí se sponovým „jest“ (397)

Neurčitost jednotícího bodu v hypostatické unii (399)

Nedostatečné vyjádření soteriologického významu události Krista (400)

8. K otázce nových východisek ortodoxní christologie (401)

a) Nutnost větší jednoty fundamentálněteologické a dogmatické christologie (401)

Priorita žité existence před její reflexí (401)

Výzvy adresované „hledající christologii“ (403)

Výzva k absolutní lásce k bližnímu (403)

Výzva k ochotě přijmout smrt (404)

Výzva k naději v budoucnost (405)

b) *Úkol „christologie zdola“ (406)*

Člověk jako bytost zaměřená k bezprostřednosti vůči Bohu (406)

Jednota eschatologické události spásy a absolutního Spasitele (407)

Spojitosť této úvahy s církevní naukou o vtělení (408)

Ke vztahu ascendentní christologie a otázky věčného Božího synovství (410)

c) *Jednotlivé dogmatické problémy (411)*

Ortodoxní možnost „christologie vědomí“ (411)

Problém preexistence (413)

Smrt Boha (414)

9. *Osobní vztah křesťana k Ježíši Kristu (416)*

Nutnost „existenciální“ christologie (416)

Individuální, konkrétní vztah k Ježíši Kristu (418)

Úvaha teo-logická (418)

Jednota konkrétní lásky k bližnímu a lásky k Bohu (420)

Odvaha k setkání (421)

10. *Ježíš Kristus v nekřesťanských náboženstvích (423)*

Omezení na dogmatickou úvahu (423)

Dva předpoklady (424)

Formulace otázky (427)

Kristova přítomnost v Duchu svatém (428)

Hledající „memoria“ každé víry se zaměřuje na absolutního Spasitele (431)

Otázka konkrétních dějin náboženství (433)

Sedmý oddíl:

Křesťanství jako církev

1. Úvod (437)

Nutnost institucionálního zprostředkování náboženství a jeho zvláštní povaha v křesťanství (437)

Nauka o církvi není jádrem výpovědi křesťanství (439)

Obtížná otázka pravé církve (439)

2. Církev jakožto založená Ježíšem Kristem (442)

K formulaci problému (442)

Předpoklady pro „založení církve“ Ježíšovým působením (443)

Teze a její problémy (445)

Pokus o odpověď: zásadní úvahy (446)

Aplikace na problém kontinuity mezi Ježíšem a církví (448)

Ježíšovy činy zakládající církev (449)

3. Církev v Novém zákoně (454)

K sebeporozumění prvotní obce (454)

K teologii církve u Lukáše a Matouše (455)

K pavlovské teologii církve (456)

Další teologie církve v Novém zákoně (458)

Rozmanitost a jednota novozákonního obrazu církve (459)

4. Zásadní aspekty církevnosti křesťanství (462)

Nutná církevnost křesťanství (462)

Autonomní ráz nároku poselství Ježíše Krista (463)

*Dějinnost a společenský ráz náležejí
ke zprostředkování spásy (465)*

5. Nepřímý způsob, jak prokázat legitimnost katolické církve jako církve Kristovy (467)

Ještě k nutnosti církve (467)

Církev Ježíše Krista musí být jedna (469)

Oprávněná důvěra ve vlastní církevní společenství (471)

Kritéria a předpoklady (473)

*Kritérium kontinuity s původním základem a obrana
před ekleziologickým relativismem (474)*

Kritérium zachování základní podstaty křesťanství (476)

Kritérium objektivní autority (477)

Zvláštnosti aplikace těchto kritérií v naší situaci (478)

Dějinná kontinuita katolické církve (479)

*Kritérium zachování základní podstaty
– z hlediska reformačního popírání (481)*

Sola gratia – pouze milostí (481)

Sola fide – pouze vírou (483)

Sola scriptura – pouze Písmem (484)

Tři reformační „sola“ a katolicismus. Výsledek (488)

*Pozitivní význam evangelického křesťanství
pro katolickou církev (489)*

Základní jednota křesťanů a otázka po „smyslu“ rozkolu (490)

6. Písmo jako kniha církve (494)

Některé retrospektivní odkazy (494)

Kniha církve (495)

Apoštolské období (496)

Utváření kánonu (497)

Inspirace Písma (498)

Bezomylnost Písma (500)

Písmo a učitelský úřad (502)

Písmo a tradice (502)

7. Učitelský úřad církve (504)

Problém jedinečnosti „učitelského úřadu církve“ (504)

Christologický základ učitelského úřadu (505)
O setrvávání církve v pravdě (505)
Učitelská autorita podle katolického pojetí církve (507)
„Hierarchie pravd“ a její subjektivní realizace (508)
K otázce vývoje dogmat po Tridentském koncilu (510)
Primát římského biskupa a jeho učitelská autorita (510)
„Nová“ mariánská dogmata (513)

8. Křesťan v životě církve (516)

Křesťan jako člen církve (516)
K právu a řádu církve (518)
Různé stupně relativity práva (520)
Církev jako místo lásky k Bohu a bližnímu (527)
Jedinečnost křesťanské nabídky smyslu ve společenském pluralismu (528)

Osmý oddíl:

Poznámky ke křesťanskému životu

1. Všeobecné hlavní rysy křesťanského života (533)

Křesťanská svoboda (533)
Křesťanský realismus (534)
Křesťanská naděje (536)
Křesťan a pluralismus lidské existence (537)
Křesťanská odpovědnost (539)

2. Svátostný život (544)

Církev jako základní svátost a sedmero svátostí (544)
Ustanovení svátostí Ježíšem Kristem (546)
„Opus operatum“ – „opus operantis“ (546)
Iniciační svátosti (548)
Stavovské svátosti (551)
Svátost smíření a svátost nemocných (555)

Eucharistie (559)

Společné rysy svátostí (561)

*Existenciální spasitelné konání a úřední církevní
spasitelné konání (564)*

Reductio in mysterium (565)

Devátý oddíl:

Eschatologie

1. Několik předpokladů k porozumění eschatologii (569)

K hermeneutice eschatologických výpovědí (569)

Předpoklad jednotné antropologie (572)

Zahalenost posledních věcí (573)

2. Individuální aspekt jediné eschatologie (574)

Definitivní platnost činu lidské svobody (574)

Smrt a věčnost (575)

K nauce o „místě očišťování“ (581)

O nutném pluralismu výpovědí o dovršení (583)

Možnost definitivní ztracenosti (583)

3. Kolektivní aspekt jediné eschatologie (585)

Antropologická nutnost kolektivních výpovědí (585)

Dovršení dějin lidstva v dovršeném sebedílení Božím (576)

Nitrosvětská utopie a křesťanská eschatologie (577)

Malý epilog:

Krátké formule víry

Požadavek krátkých formulí křesťanské víry (590)

Pluralita možných formulí (592)

Požadavky kladené na krátkou formuli (595)

Krátká teologická formule (596)

Vysvětlující poznámky (597)

Krátká antropologická formule (599)

Vysvětlující poznámky (599)

Krátká futurologická formule (600)

Vysvětlující poznámky (601)

Zrcadlení víry v Trojici (601)